

Maak Meer Merwede Mogelijk

Raadsinformatiebijeenkomst	25 augustus 2016
Voorzitter	Aline Knip
Tijd	19.30 – 21.00 uur
Zaal	Raadzaal
Soort Bijeenkomst:	Bespreken schriftelijke vragen
Werkvorm bijeenkomst	Regulier
Geagendeerd door:	Maarten Koning, D66 + Fracties VVD, CU, S&S, CDA en PvdD
Doel van de bijeenkomst	De raad hoort graag de mening van betrokkenen / Het informeren van de raad
Betrokken ambtenaren/ Presentatoren	Marcel Janssen, Wim Beelen en Sandra van Asperdt
Meepraters	Emilie Vlieger Meer Merwede Boudewijn Rijff Vechtclub XL Jet van Zwieten Vechtclub XL Elsbeth Spoor en Guusta van der Zwaart (Prostituees van de Tippelzone / HAP / De Tussenvoorziening) Gerwin de Vries (LINT landscape architecture) Valentijn Leijh en Chantal Visch (namens Eigenaren Europalaan 30 en 34 Utrecht) Marco Broekman (Gezamenlijke grondeigenaren MWKZ05)
Portefeuillehouder(s)	Paulus Jansen
Aanwezige griffiemedewerker(s)	Petra
Programma	Presentatie(s) gemeente Vragen raadsleden Presentatie(s) eigenaren + stakeholders Vragen raadsleden Presentatie(s) overige Vragen raadsleden
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Stad & Ruimte van 1 september 2016.

Motivatie

D66, VVD, CU, S&S, CDA en PvdD agenderen de beantwoording van de schriftelijke vragen Maak Meer Merwede Mogelijk voor een rib ('standaard werkwijze', anderhalf uur) en de commissievergadering van de commissie Stad & Ruimte. Graag gaan ondergetekenden in debat met de andere fracties en het college over de toekomst van Merwedekanaalzone deelgebied 5. Met name willen ze ingaan op het proces waarin deze gebiedsontwikkeling plaats vindt, de duidelijkheid die er moet komen over de belemmeringen in het gebied, zoals de tippelzone op de Europalaan, de busremise en de brandstof-vulpunten.

Bijdragen

Boudewijn Rijff, Vechtclub XL

Vechtclub XL is een bedrijfsverzamelgebouw voor creatieve ondernemers dat zich in 2012 vestigde op het voormalige OPG-complex. Naast zestig vaste studio's en werkplaatsen is er ook ruimte voor publieke evenementen en exposities, een ambachtelijke vershal, stadslandbouw, een winkel én het succesvolle restaurant De Klub. Vechtclub XL hanteert een strenge huurdersselectie en zet zich in voor starters en startups om zich te kunnen ontplooiën en professionaliseren. Met een sterke waardeketen, groei van werkgelegenheid, innovatie en een lokale circulaire economie als direct zichtbaar gevolg. De Vechtclub bv heeft een betrokken en gezond financieringsmodel; crowdfunding, een lening van de bank en eigen vermogen maakten Vechtclub XL mogelijk zonder subsidie.

FEITEN & CIJFERS

175 investeerders

140 hurende partijen, (1 tot 30 werknemers)

220 banen en ca. 20 stagiaires

50 verschillende beroepen (toegepaste creativiteit en kleinschalige ambacht)

Toekomstvisie OPG-terrein

Vechtclub XL is stapsgewijs gegroeid en heeft nieuwe functies aan het OPG-terrein toegevoegd. Er is zodoende een sterke band ontstaan met de omgeving en een gebiedsvisie ontwikkeld. Het OPG-terrein wordt een nieuwe verbindingszone tussen Kanaleneiland en het zich steeds verder uitbreidende stadscentrum. In dit gebied, waar gewoond gaat worden met een hoge dichtheid zien we een belangrijke rol voor Vechtclub XL weggelegd; een bruisende hub waar ontmoeting, beleving, gezondheid en inspiratie centraal staan.

Kopen!

Vechtclub XL huurt tijdelijk ca. 5000 m² van de Gemeente Utrecht. Het contract loopt tot 2020. Wij zouden het gehuurde pand op het OPG-terrein graag aankopen.

KERNPUNTEN

1. Behoud enkele bestaande panden en combineer deze met nieuwbouw,
2. mix bestaande functies met nieuwe woonfuncties,
3. kies voor een innovatieve en duurzame inrichting van de openbare buitenruimte.

Exploiteren bestaand vastgoed

Niet alleen het gebouw van Vechtclub XL maar ook andere panden op het terrein hebben historische waarde en karakter. Vechtclub XL kan deze panden exploiteren en publieke functies voor de wijk waarborgen. Denk aan een gezondheidscentrum, klimhal, markthal en horeca.

Beheer buitenruimte

Vechtclub XL pleit voor stadslandbouw in de publieke ruimte. Het beheer nemen wij graag in eigen hand. De omliggende horeca kan de verse producten direct verwerken in gerechten, thee en sappen.

Openbare ruimte

Voor het OPGterrein zien we een innovatieve inrichting van de openbare ruimte waarin verschillende opgaven worden opgelost. Zo kan een nieuwe inrichting zorgen voor een goede klimaatadaptatie van steden, een toenemende ecologische rijkdom en een verbeterde verblijfskwaliteit en gezondheid.

Gerwin de Vries, LINT Landscape architecture

Klimaatadaptieve Openbare Ruimte Merwedezone
LINT landscape architecture en Provincie Utrecht

LINT doet in opdracht van Provincie Utrecht een ontwerpend onderzoek naar het ontwerp en de inrichting van een klimaatadaptieve openbare ruimte in de Merwedezone. (gestart in juli 2016) Voor de gehele Merwedezone ziet LINT een innovatieve inrichting van de openbare ruimte waarin verschillende opgaven worden opgelost, zo kan een nieuwe inrichting zorgen voor een goede klimaatadaptatie van steden, een toenemende ecologische rijkdom en een verbeterde verblijfskwaliteit en gezondheid.

Water en klimaat

Regenwater kan worden opgevangen in de winter en voor verkoeling zorgen in de zomer, het kan daarnaast gefilterd worden met behulp van vegetatie en een aanleiding zijn voor speel- of verblijfsplekken. De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte wordt vergroot en opwarming van de openbare wordt tegengegaan door de creatie van luites, schaduwrijke plekken en interessante microklimaten.

Ecologie en luchtkwaliteit

Natuurgebieden liggen nu vaak buiten de stad, ver van de stadsbewoner. Door een dynamische en zachtere aanpak ontstaan kansen voor een nieuwe ecologie in hoogstedelijke gebieden, met een rijkdom aan vogels, insecten en vegetatie. Stedelijke verdichting kan nadrukkelijk samen gaan met de ontwikkeling van een nieuwe stedelijke ecologie, hiermee gaat de leefkwaliteit in de steden omhoog en kan urban sprawl worden tegengegaan. Groene ruimtes hebben voordelen boven stenige ruimtes, ze zorgen voor verkoeling, geluidsdemping en buffering van fijnstof. Fijnstof wordt opgevangen en vervuilde grond kan met behulp van vegetatie worden gereinigd.

Geluid

LINT denkt door middel van het ontwerpen met water geluidsoverlast tegen te gaan. Vallend water in fontein, waterschermen of watervallen in de openbare ruimte kunnen bijvoorbeeld verkeersgeluiden overstemmen. Ook wil LINT de potentie van vogelgeluiden of het ritselen van bladeren als inzet tegen geluidshinder, bijvoorbeeld van een populierenbos, onderzoeken.

Duurzame Vervoersmiddelen

De auto wordt als transportmiddel misschien minder interessant, waardoor ruimte kan worden gegeven aan nieuwe en duurzame vormen van vervoer als (elektrische) fiets, skateroutes, wandelroutes en elektrische auto's. Hierin levert de openbare ruimte ook een bijdrage aan de opgaven rondom geluid en luchtkwaliteit.

De openbare ruimte transformeert van een monofunctionele kale openbare ruimte met veel verharding, naar een openbare ruimte met verwilde natuur, rijke vegetatie en een grote recreatieve potentie. De openbare ruimte wordt nadrukkelijk functioneel en productief, maar heeft ook een poëtisch en romantisch karakter.

Natuur wordt direct onderdeel worden van het stedelijke weefsel en van het dagelijkse gebruik in een groene en gezonde stad.

Aanpak

1. Visie openbare ruimte Merwedezone

Allereerst wordt er op hoofdlijnen een visie ontwikkeld op de klimaatadaptieve openbare ruimte van de gehele Merwedezone. Hierin worden de ambities benoemd en wordt duidelijk welke elementen onderdeel zijn van de inrichting en welke verschillende opgaven worden opgelost. Op hoofdlijnen worden ook de belangrijkste structuren op een schematische kaart getekend. Dit geheel wordt aangevuld met (internationale) referenties.

De visie op de openbare ruimte wordt afgestemd met stedenbouwkundige afdeling van de gemeente Utrecht en het initiatief Meermerwede, dat zich richt op de ontwikkelstrategie voor het gehele Merwedegebied.

2. Ruimtelijk ontwerp

Binnen de merwedezone wordt een ruimtelijke uitwerking gedaan, nader te bepalen in het onderzoek. LINT wil de focus in de ruimtelijke uitwerking en technische uitwerking daarom op deze verbinding leggen. Er worden 3d modellen gemaakt, kaarten en schema's. Er wordt onderzoek gedaan naar de eerder genoemde thema's als waterstromen, ecologische rijkdom, het stimuleren van bewegen, hittestress, materialisering en het gebruik van de openbare ruimte.

Er worden oplossingen op verschillende schaalniveaus (wijk, straat, object), typologie (straat, plein, park, hof) en tijdstermijnen (korte, middellang, lange termijn) ontworpen. Ook gebouwgevels en daken worden meegenomen in de studie, aangezien de potentie van platte daken en dakoppervlaktes erg groot is voor groen, stadslandbouw en daktuinen. LINT voorziet een ruimtelijke, beeldende en ontwerpende manier van werken waarin vooral de kwaliteiten en potenties van een nieuwe aanpak worden getoond.

In deze fase wil LINT 2 interactieve workshops organiseren, waarbij een brede doelgroep is betrokken. Te denken valt aan Gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, specialisten (bv klimaat, hittestress, ecologie) en belanghebbenden uit het gebied.

3. Technische afstemming

Het ruimtelijk ontwerp gaat samen met een goed technische afstemming. Hiervoor zoekt LINT een samenwerking met een technisch bureau, waarmee verschillende ontwerpoplossingen worden besproken en aangescherpt kunnen worden. H

4. Toolbox

Het project richt zich op een concrete locatie, maar heeft tegelijk de ambitie de resultaten te verspreiden en zo breed mogelijk zichtbaar en bruikbaar te maken. De bevindingen uit het project zullen worden verwerkt in een stappenplan/toolbox welke direct te vertalen is naar andere Nederlandse steden en openbare ruimtes.

Elsbeth Spoor, Prostituees van de Tippelzone / HAP / De Tussenvoorziening

Goedenavond, mijn naam is Elsbeth Spoor en ik ben unitmanager bij de Tussenvoorziening. Ik geef leiding aan de medewerkers die dagelijks werken in de Huiskamer Aanloop Prostituees, beter bekend als het HAP, op de tippelzone op de Europalaan.

Ik wil graag beginnen met een citaat van één van de vrouwen die werkt op de baan:

“Het is geen droombaan, maar je kunt mensen niet zomaar hun brood afpakken. Veel vrouwen werken hier al heel lang, het is hun leven geworden. Dat ontnemen je hen dan. Je komt hier voor het geld, maar je bent hier ook vertrouwd. Met de plek en de collega's. Dat is voor iedereen hier net zo belangrijk als in elke andere baan. Het is een prettige werkplek” (dit is gezegd door “Cynthia” van 41 jaar op 3 juni 2016).

De Tippelzone aan de Europalaan voorziet in een grote behoefte van een groep prostituees in Utrecht. Op een avond komen er tussen de 20 en 30 vrouwen in de huiskamer. Per maand zijn dat zo'n 70 unieke vrouwen die gebruikmaken van de huiskamer en van de tippelzone op de Europalaan. Op de tippelzone werken gemeente, politie en hulpverleners samen om de vrouwen een veilige werkplek te bieden en een oogje in het zeil te kunnen houden. Dit leidt er toe dat er opvallend weinig incidenten zijn. Dankzij de tippelzone hebben vrouwen een veilige werkplek en hoeven ze niet op illegale wijze of onveilige plekken hun werk te doen. Het betekent ook dat de vrouwen zichtbaar zijn voor de hulpverlening en een vrij groot deel van hen in zorg is.

Door de ontwikkeling van de omgeving rond het Merwedekanaal staat het voortbestaan van de Tippelzone ter discussie. Aan het begin van de zomer hebben wij een onderzoek gedaan naar de beweegredenen van de vrouwen die op de Europalaan werken en naar hun ideeën over deze werkplek.

Vrouwen die op de tippelzone werken hebben hier allemaal een goede reden voor. Geld, flexibiliteit, veiligheid, privacy, werkomstandigheden en sociale contacten spelen hierbij de grootste rol. De vrouwen kunnen helder omschrijven waarom zij het werk op de tippelzone verkiezen boven het werken in een andere vorm van prostitutie, een reguliere baan of een (aanvullende) uitkering. Het voert te ver om het hele onderzoek hier met u te bespreken, maar één conclusie is overduidelijk: de tippelzone is belangrijk voor de vrouwen.

Wat ook opvalt is dat de vrouwen over het algemeen van mening zijn dat een tippelzone niet thuishoort in een woonwijk. Vrouwen die er nu werken begrijpen dat de tippelzone moet worden verplaatst als er woningen komen in de directe omgeving van de Europalaan.

Vanavond wil ik daarom het volgende pleidooi voor u houden: Voor de vrouwen is het vooral belangrijk dát de tippelzone wordt verplaatst en dat de nieuwe tippelzone opent voor de oude wordt gesloten. Wat hierbij nog genoemd moet worden is dat de ervaring in andere steden leert dat wanneer een tippelzone wordt gesloten zonder dat een alternatief wordt geboden, een groot deel van de vrouwen in de illegale prostitutie verdwijnt.

Voor de meeste vrouwen kleven er teveel nadelen aan de alternatieven voor prostitutie op de tippelzone. Zij zijn bang dat zij minder geld overhouden en meer risico lopen.

De vrouwen hebben weinig eisen. De inrichting van de tippelzone met betrekking tot de huiskamer, artsen en de samenwerking met de politie moet blijven zoals het is. De vrouwen zouden voor de veiligheid graag willen dat de afwerkplek dichterbij zou zijn.

Dus, tot besluit, wil ik u oproepen om rekening te houden met de belangen van de vrouwen die nu werken op de Europalaan. Voor hen is de tippelzone een onmisbare voorziening in de stad. Niet de plek is voor hen van belang, maar een veilige en toegankelijke werkplek in de stad.

Gemeente Utrecht

Merel zei op 3 juni: "Ik wil niet bij de gemeente mijn hand moeten ophouden. Ik wil financieel onafhankelijk zijn en een leuk leven kunnen leiden. Ik heb eerder een aanvullende uitkering gehad en dat voelde voor mij niet goed". Ze vult aan "In deze business denken mensen altijd dat je slachtoffer bent, maar dat is niet zo. Ik heb het altijd omgedraaid gezien. Ik maak de regels. Ik bepaal met wie ik meega, wat ik doe en voor hoeveel geld."

Marco Broekman, Gezamenlijke grondeigenaren MWKZ05

Mijn stedenbouwkundige bureau marco.broekman is door de gezamenlijke grondeigenaren van Merwede Kanaal Zone deelgebied 5 gevraagd om een stedenbouwkundige visie te maken voor het gebied. De opdracht wordt gegeven door BPD, Hansteen B.V., Immo Selekt / Eur. Stand B.V., Janssen de Jong, S en H Vastgoedbeleggingen B.V en Gemeente Utrecht als eigenaar van OPG terrein en busremise. De visie heeft tot doel om in een kort en intensief traject tot een gezamenlijke visie te komen, als input voor MER en Structuurvisie en om te verkennen of er een integraal plan kan worden ontwikkeld, en welke planvorm daar bij hoort. Het traject van de visie loopt in september en oktober en zal door middel van workshops tot stand komen. Andere partijen als gemeente Utrecht, MeerMerwede en gebruikers worden betrokken. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst zal ik in 5 minuten het proces wat wij ingaan kort toelichten, door middel van een aantal beelden. Als ervaren stedenbouwkundige hoop ik een bijdrage te kunnen leveren om samenhang te organiseren in het gebied en de ambities van de verschillende partijen te visualiseren, en een stap verder te brengen.